

20.12 4-А клас (2група) Літературне читання Назаренко Т.В.

Тема. Василь Сухомлинський. Не забувай про джерело. Галина Кирпа. Мова моя

Мета: продовжувати знайомити учнів з творами та поезією українських письменників та поетів; досліджувати та аналізувати прочитане; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Читання

Розділ 6. Пишаємося рідною країною

Сьогодні
19.12.2023

Урок
№53

**Василь Сухомлинський. Не забувай про
джерело.**

Галина Кирпа. Мова моя

Сьогодні
19.12.2023

Емоційне налаштування.

Красивий, щедрий,
рідний край
І мова наша солов'їна
Люби, шануй, оберігай
Усе, що зветься
Україна!

Сьогодні
19.12.2023

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Подорож».

Якщо ви обрали **ЧЕРВОНИЙ ВАГОН**, то для вас головне сьогодні на уроці я пропоную вам здійснити подорож безмежним океаном нашої рідної України. **ЖОВТИЙ ВАГОН** – ваші мрії обов'язково здійсняться і буде гарний результат на уроці; **СИНИЙ ВАГОН** – позитивні емоції транспорту. Сьогодні ми поїдемо потягом. Оберіть сьогодні на уроці вам гарантовані; **ЗЕЛЕНИЙ ВАГОН** – собі вагон, в якому би ви хотіли подорожувати. **СІРІЙНИЙ ВАГОН** – якщо ви не хочете нічого з вищесказаного, то ви можете обрати цей вагон. Але не сумнівайтеся, а гарно засвоїте навчальний матеріал.

Сьогодні
19.12.2023

Повідомлення теми уроку.

**Сьогодні на уроці ми дослідимо
оповідання Василя
Сухомлинського «Не забувай
про джерело».**

**Продовжимо вчитися визначати
головну думку твору.**

Сьогодні
19.12.2023

Згадайте - письменник Василь Сухомлинський.

**Василь Олександрович
Сухомлинський** –
український педагог,
публіцист, письменник, поет,
Заслужений вчитель,
кандидат педагогічних наук,
член-кореспондент Академії
педагогічних наук.

НЕ ЗАБУВАЙ ПРО ДЖЕРЕЛО

Учитель питає: «Бачите, діти, ось цей спалений сонцем пустир у долині?»

— Бачимо, — відповідають діти.

— Тож послухайте бувальщину. Ось тут, на місці цього пустиря, багато років тому був глибокий ставок, аж до села, що розкинулось ген під горою.

**Можна було впливти човном на
середину й веслувати аж до он тих
дубів. Їх тоді там багато було, а тепер
три лишилося, та й ті всихають... На
березі верби росли. У лісі водились
білки.**

**То старовинне козацьке село.
Викопали тут ставок запорожці після
битви під Жовтими Водами.**

І поселились на його березі. Та стали помічати, що ставок мулом заносить. Зійшлися селяни на раду й ухвалили: кожен, хто скупався в ставку, мусить набрати відро мулу й винести аж туди, за балку, й висипати в поле.

Люди й дотримувались цієї ухвали. Над ставом, на вербових кілках, висіли дерев'яні відра.

Для дорослих чоловіків — великі, для жінок, підлітків — менші, для дітей — маленькі. Тільки той, що був у матері на руках, не віддячував працею за радість і задоволення. Ставок ставав чистіший і глибший. Та ось хтозна-звідки приїхала в село сім'я — батько, мати, четверо синів і дві дочки.

**Усіх їх прозвали Неприкажаними.
Поселились вони на околиці,
недалеко від ставка. І дорослі й діти з
весни до осені купалися в ставку, а за
відра й не брались.**

**Спочатку людина кось незвертали на те у в
аги. А потім стали помічати, що чимало пі
дітків так само роблять: купаються, а му
лу не виносять.**

**Старі люди бралися повчати
молодь: «Що ж ви робите?» А підлітки
їм:**

**— Раз Неприкаямим можна, то й
нам не гріх...**

Лихий призвід — людям заохота.
**Багато підлітків, а потім і дорослих
стали приходити купатися після
смеркання, щоб ніхто не бачив...**

Старі хитали головами, та вдіяти нічого не могли. Дерев'яні відра, що висіли на вербових кілках, розсохлися, розсипалися, а потім зникли.

Старий звичай забули.

Кожному думалось: «На мій вік вистачить». Та ставок мілів, перетворювався на болото, заростав бур'яном.

**Настав час, коли вода тут
затримувалась тільки весною. А потім
і того не стало.**

**І ставок щез. Тільки спогад про
нього зберігся.**

**Подумайте над цією бувальщиною,
діти. Напившись води, не забувайте
про джерело, з якого вона витікає.**

Сьогодні
19.12.2023

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.
Назвіть орфограми, які є в словах. Знайдіть дієслова, іменники.

неприка́яними	смерка́ння
ни́нішньої	око́лиці,
при́звід	хтозна-зві́дки
чисті́ший	віддя́чував
бува́льщину	підлі́тків
веслува́ти	перетво́рювався
ухва́ли	звичай

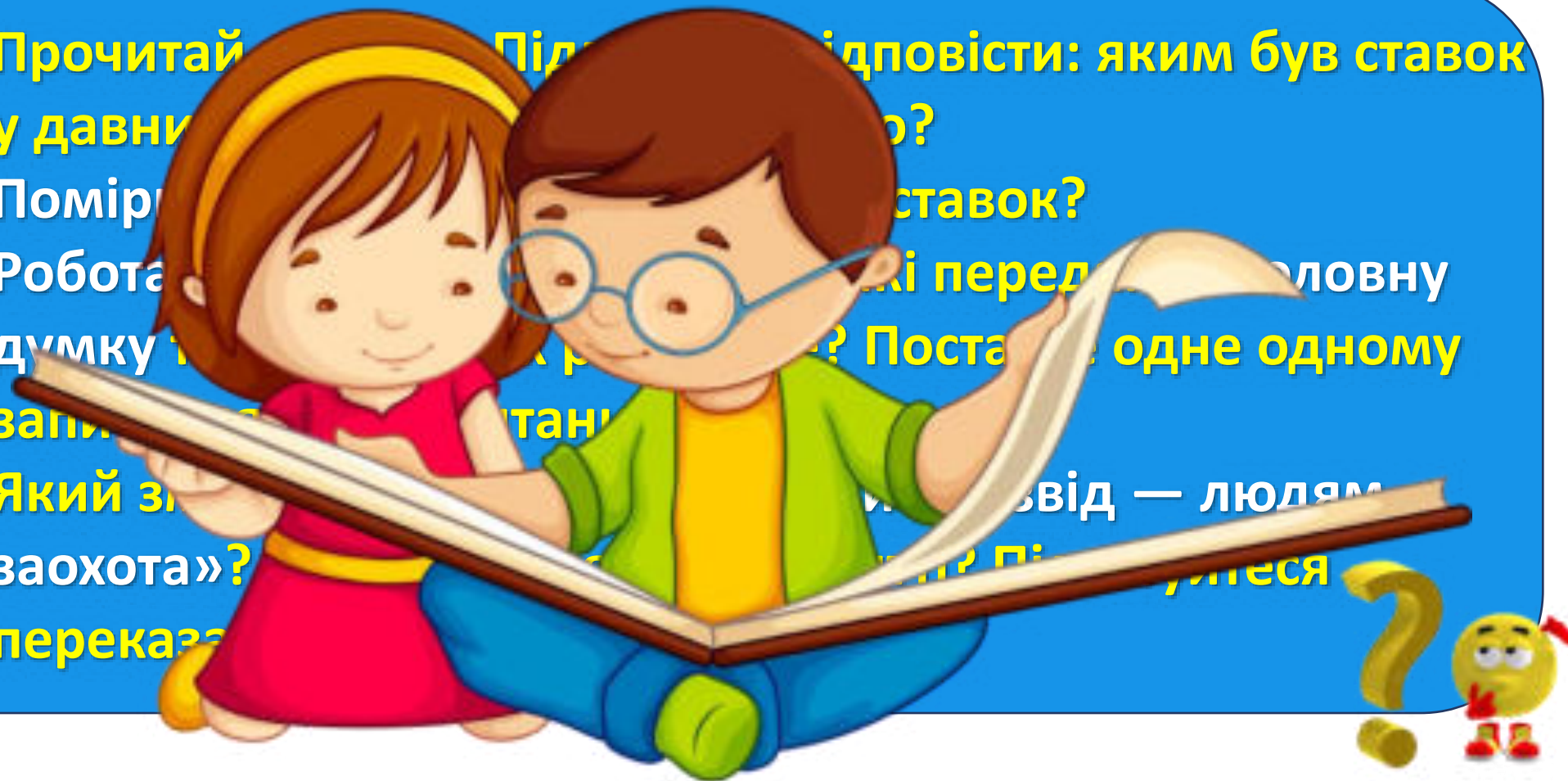

Сьогодні
19.12.2023

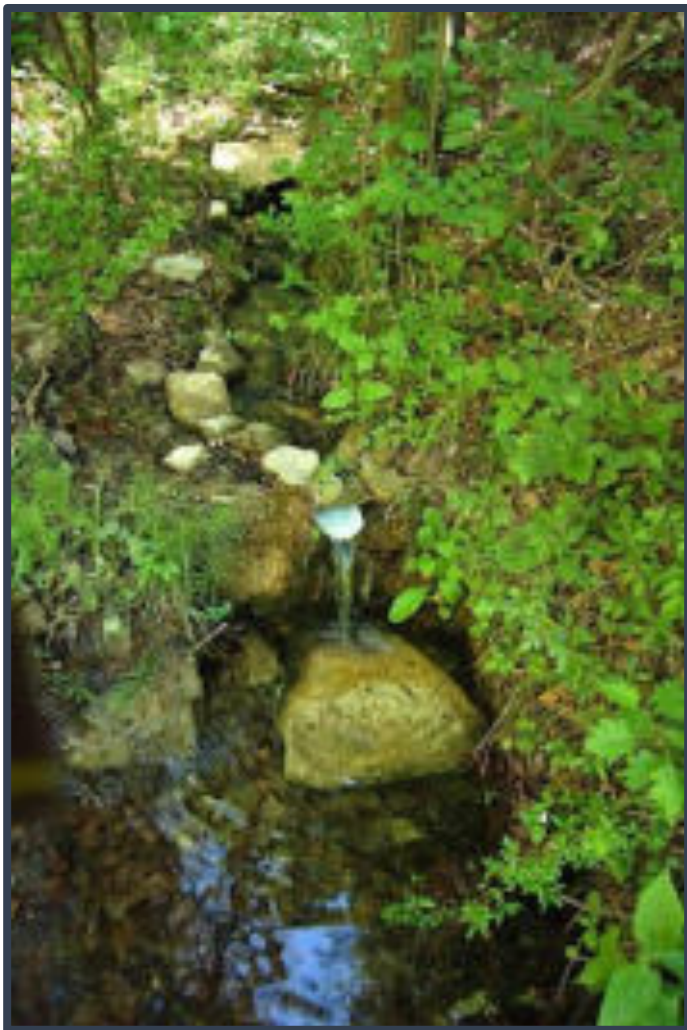
Читання тексту учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

- ❖ Прочитай текст. Підготуй відповіді: яким був ставок у давні часи?
- ❖ Поміркуй: чому ставок?
- ❖ Робота в групах. Кожна група повинна висловити свою думку про ставок. Постарайся одне одному записати свої думки.
- ❖ Який зміст має ставок? Як ставок впливає на людину? Як ставок впливає на суспільство? Як ставок впливає на економіку? Як ставок впливає на культуру? Як ставок впливає на мораль? Як ставок впливає на політику? Як ставок впливає на релігію? Як ставок впливає на науку? Як ставок впливає на мистецтво? Як ставок впливає на спорт? Як ставок впливає на війну? Як ставок впливає на мир? Як ставок впливає на життя? Як ставок впливає на смерть? Як ставок впливає на все?

**Сьогодні
19.12.2023**

Заповніть таблицю: запишіть стислі відомості.

Назва твору	Не забувай про джерело
Автор	
Жанр	
Тема	
Головна думка	
Ставлення автора до зображеного	
Мій висновок	

Сьогодні
19.12.2023

Згадайте – поетеса Галина Кирпа.

**Також ми сьогодні на уроці
згадаємо ще одну поетесу –
Галину Кирпу.**

**Познайомимося з її новим
твором «Мова моя».**

Малюнок
Єлизавети
Крючок

МОВА МОЯ

Мова моя — мов ластівка,
летить горою, летить долом,
провіщає мені ясен-день.

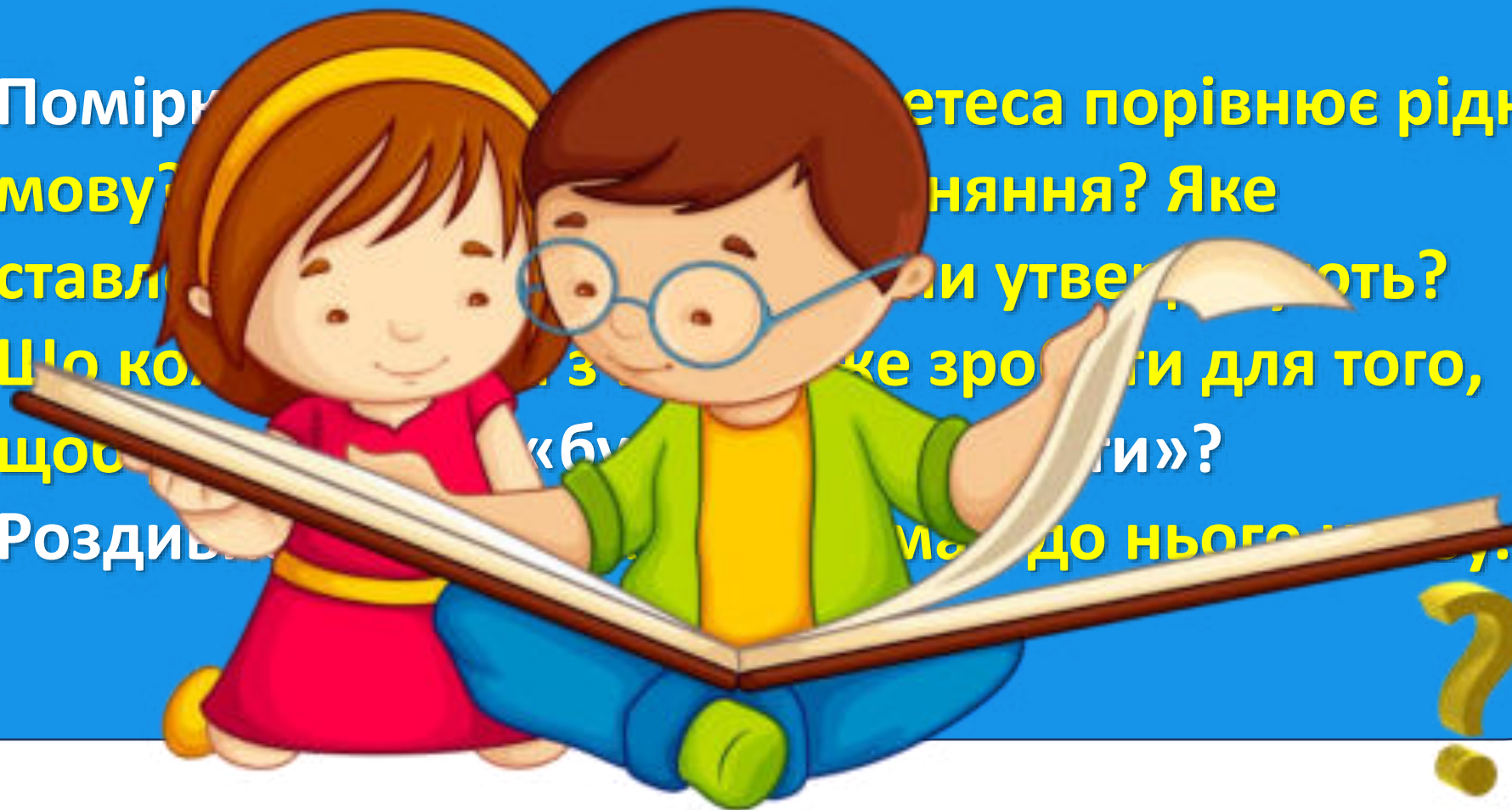
Мова моя — немов Берегиня,
що на кожне своє дитятко
дихає і тремтить.

Мова моя — БУЛА! БУДЕ! А нині
я терни в стежках визбирую,
щоб їй було легше ходить...

Сьогодні
19.12.2023

Читання тексту учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

- ❖ Поміркуйте, чи є у вас порівнює рідну мову? Як ви це можете сказати? Як ви ставитесь до рідної мови? Як ви її використовуєте?
- ❖ Що кожен з вас може зробити для того, щоб зберегти свою мову?
- ❖ Розділіть на дві групи: «було» і «тепер».

Сьогодні
19.12.2023

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

Сьогодні
19.12.2023

Пояснення домашнього завдання.

Підручник с. 90-92
Прочитай твір Василя
Сухомлинського.

Роботу надсилайте на платформу Human, або електронну пошту tnazarenko544@ukr.net

Бажаю успіхів!